

รายละเอียดของรายวิชา (Course Syllabus)

รหัสวิชา NSG ๓๒๑๓ รายวิชา ประเด็นและการพัฒนาวิชาชีพพยาบาล
สาขาวิชาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ภาคการศึกษาที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๕
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและรายชื่อยวิชา

รหัสวิชา	NSG ๓๒๑๓
ชื่อรายวิชาภาษาไทย	ประเด็นและการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล
ชื่อรายวิชาภาษาอังกฤษ	Issues and Professional Development

๒. จำนวนหน่วยกิต

๒ หน่วยกิต (๒-๐ -๔)

๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

๓.๑ หลักสูตร	พยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๑)
๓.๒ ประเภทรายวิชา	หมวดวิชาชีพ

๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา ศิริเจริญวงศ์
๔.๒ อาจารย์ผู้สอน	

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนีย์	อรรณารส
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มณฑนาวดี	เมธาพัฒนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา	ศิริเจริญวงศ์
อาจารย์ ดร.อารยา	ทิพย์วงศ์
อาจารย์ จันทนา	แจ้เจนเวทย์

๕. สถานที่ติดต่อ

วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ kanjana.si@ssru.ac.th
Tel ๐๙๔-๕๑๔-๒๔๖๑

๖. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

๖.๑ ภาคการศึกษาที่	๓/๒๕๖๕ ชั้นปีที่ ๓
๖.๒ จำนวนผู้เรียนที่รับได้	จำนวน ๑๒๑ คน

๗. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

๘. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี

๙. สถานที่เรียน วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ

๑๐. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒ เมษายน ๒๕๖๖

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจถึงปัจจัยจากภายในและต่างประเทศ วิเคราะห์ประเด็นที่มีอิทธิพลต่อวิชาชีพและสังเคราะห์แนวทางเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๑

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๓.๑. คำอธิบายรายวิชา

การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลทั้งในและต่างประเทศ ในอดีต ปัจจุบันและอนาคต ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาวิชาชีพ วัฒนธรรมพยาบาล องค์กรแห่งวิชาชีพ การควบคุมวิชาชีพ ประเด็นที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล แนวทางพัฒนาวิชาชีพด้านการบริหาร ด้านการศึกษา ด้านการบริการ และด้านการวิจัย

Professional development particular at the local, national, and international levels in the past, current and future, factors influencing nursing professional development, nursing culture, professional organization, professional controlling, issues influencing nursing professional development, professional development guidelines for administration, education, services and research.

๓.๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
๓๐	ตามความต้องการของนักศึกษา	-	๔ ชั่วโมงต่อสัปดาห์

๓.๓ จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล/กลุ่ม

๓.๓.๑ ปรึกษาผ่านโทรศัพท์มือถือ Tel ๐๙๔ - ๕๑๔- ๒๔๖๑

๓.๓.๒ ปรึกษาผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) kanjana.si@ssru.ac.th

๓.๓.๓ ปรึกษาผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Facebook / Line) Group line: Issues & PD-62

อาจารย์ ให้คำปรึกษา	โทรศัพท์/	ตารางเวลา
ผศ.ดร.ทัศนีย์ อรรถารส	tassanee.at@ssru.ac.th Tel ๐๘๑-๘๑๙-๘๕๒๒	พฤหัสบดี/ศุกร์ ๙-๑๒ น
ผศ. กาญจนา ศิริเจริญวงศ์	kanjana.si@ssru.ac.th Tel ๐๙๔-๕๑๔-๒๕๖๑	พฤหัสบดี/ศุกร์ ๙-๑๒ น
ผศ.ดร. มณฑนาวดี เมธาพัฒนา	muntanavadee.ma@ssru.ac.th Tel ๐๖๔-๑๖๐-๕๔๔๔	พฤหัสบดี/ศุกร์ ๙-๑๒ น
ดร. อารยา ทิพย์วงศ์	araya.ti@ssru.ac.th Tel ๐๙๑-๐๐๓-๕๑๑๙	พฤหัสบดี/ศุกร์ ๙-๑๒ น
อาจารย์จันทนา แจ้เจนเวทย์	chantana.ch@ssru.ac.th Tel ๐๘๙-๙๘๖-๒๖๒๕	พฤหัสบดี/ศุกร์ ๙-๑๒ น

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรมที่ต้องพัฒนา

- (๑) มีความซื่อสัตย์ มีวินัย ตรงต่อเวลา
- (๒) มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- (๓) สามารถใช้ดุลยพินิจในการจัดการประเด็นหรือปัญหาทางจริยธรรม
- (๔) แสดงออกถึงการเคารพสิทธิ คุณค่า ความแตกต่าง และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและตนเอง
- (๕) แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ คำนึงถึงส่วนรวมและสังคม
- (๖) แสดงออกถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ตระหนักในคุณค่าวิชาชีพ และสิทธิของพยาบาล

๑.๒ วิธีการสอน

- (๑.) บรรยาย
- (๒) สัมมนากลุ่ม
- (๓) มอบหมายการทำงานกลุ่ม

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) นักศึกษาเข้าเรียนมากกว่าร้อยละ ๘๐
- (๒) ความรับผิดชอบต่องานกลุ่มและการส่งงานตามเวลาที่กำหนด
- (๓) การพบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

(๔) การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน การสัมมนา การนำเสนอผลงานกลุ่ม

(๕) การเขียนอ้างอิงในรายงานถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด

๒. ความรู้

๒.๑ ความรู้ที่ต้องพัฒนา

- (๑) มีความรอบรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานชีวิตทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมถึงศาสตร์อื่นที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษ ๒๑ ตลอดถึงความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
- (๒) มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์อย่างกว้างขวางและเป็นระบบ
- (๓) มีความรู้และความเข้าใจในระบบสุขภาพของประเทศ และปัจจัยที่มีผลต่อระบบสุขภาพ
- (๔) มีความรู้และตระหนักในงานวิจัยทางการพยาบาลที่เป็นปัจจุบัน และสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติทางการพยาบาล
- (๕) มีความรู้และความเข้าใจในการบริหารและการจัดการทางการพยาบาล
- (๖) ความรู้และความเข้าใจกฎหมายวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลักจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และสิทธิผู้ป่วย
- (๗) มีความรู้และความเข้าใจ และเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้เหมาะสมกับประเภทการใช้งาน การสื่อสาร และผู้รับสาร

๒.๒ วิธีการสอน

- (๑) บรรยาย
- (๒) อภิปราย
- (๓) สัมมนา
- (๔) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่กำหนดจากสื่อต่างๆ เช่น สื่อดิจิทัล วารสาร ตำรา

๒.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) สอบข้อเขียน
- (๒) การจัดรูปแบบการสัมมนา
- (๓) การนำเสนอ การร่วมสัมมนาและการแสดงความคิดเห็น
- (๔) การรายงานผลงานที่ได้รับมอบหมาย

๓. ทักษะทางปัญญา

๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- (๑) สามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย วิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลในการอ้างอิงเพื่อพัฒนาความรู้และแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- (๒) สามารถคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน และบอกถึงผลกระทบจากการแก้ไขปัญหาได้
- (๓) สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการวิจัย และนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาและการศึกษาปัญหาทางสุขภาพ

๓.๒ วิธีการสอน

- (๑) มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าจากสื่อต่างๆในประเด็นที่กำหนด
- (๒) อภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน/กลุ่มใหญ่
- (๓) วิเคราะห์เปรียบเทียบจุดอ่อน จุดแข็ง ทั้งในประเทศและต่างประเทศในประเด็นทางการพยาบาลที่กำหนด

๓.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) รายงานการศึกษาประเด็นที่กำหนด การศึกษาพยาบาล การปฏิบัติพยาบาล การบริหารการพยาบาลและการวิจัย
- (๒) การอภิปรายแสดงความคิดเห็น การสรุปสาระสำคัญในประเด็นที่กำหนด

๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ**๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา**

- (๑) มีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้รับบริการ ผู้ร่วมงาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๒) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิกทีมในบริบทหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย
- (๓) สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเป็นเหตุเป็นผลและเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
- (๔) แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพและสังคมอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ วิธีการสอน

- (๑) มอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่ม
- (๒) มอบหมายงานให้สัมภาษณ์ประชาชนผู้รับบริการ/หัวหน้าพยาบาล/หัวหน้าตึกในสถานพยาบาลที่หลากหลาย

๔.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) การนำเสนอผลงานและรายงานผลงานที่กำหนด
- (๒) การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด
- (๓) ความรับผิดชอบในการทำงานเป็นทีมในฐานะเป็นผู้นำสัมมนาและผู้ร่วมสัมมนา

๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- (๑) สามารถประยุกต์ใช้หลักทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ในการปฏิบัติงาน
- (๒) สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม
- (๔) สามารถสื่อสารเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการสุขภาพอย่างปลอดภัย

๕.๒ วิธีการสอน

- (๑) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา วารสารและสื่อดิจิทัลต่างๆทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทย
- (๒) แบ่งกลุ่มมอบหมายงานให้นำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีการอ้างอิงแหล่งที่มาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๕.๓ วิธีการประเมินผล

- (๑) การสังเกตวิธีการนำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสถานการณ์
- (๒) การมีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็นและการสัมมนาในฐานะผู้นำสัมมนาและผู้ร่วมสัมมนา

หมวดที่ ๕ แผนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการจัดการเรียนการสอน

ครั้งที่ วันที่ / เวลา	หัวข้อการเรียนรู้	ชม.	กิจกรรม การเรียนการสอน	อาจารย์ผู้สอน
ครั้งที่ 1: วันศุกร์ที่ 21 เมย. 2566 9.00 - 11.00 น. 12.00 - 14.00 น.	ปฐมนิเทศรายวิชา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล - แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก (Global Megatrends) - แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเด็นการอภิปราย ด้านผู้ประกอบการพยาบาล (ประเทศไทยและต่างประเทศ) - Nurse Entrepreneur in Health Care	2 2	-มคอ 3-website @ https://www.gmercyu.edu/academics/learn/types-of-nurses @ https://www.nerdwall.com/article/small-business/business-ideas-for-nurses @you.tube.healthcare's top innovators.nurse /rebecca @The Future of Wellness 2023 Trends -power point -อภิปราย	ผศ.กาญจนา ศิริเจริญวงศ์
ครั้งที่ 2 วันศุกร์ที่ 28 เมย. 2566 9.00 - 11.00 น. 12.00 -14.00 น.	ด้านการศึกษา - การศึกษาพยาบาลในประเทศไทยและต่างประเทศ - หลักสูตรการศึกษาและการอบรม - ประเด็นการอภิปราย “คุณภาพการศึกษา VS คุณภาพบัณฑิต”	2 2	บรรยาย power point วิดีโอคลิป อภิปราย	ผศ.ดร.ทัศนีย์ อรรถธารส
ครั้งที่ 3 วันศุกร์ที่ 5 พค. 2566 9.00 -11.00 น. 12.00-14.00 น.	ด้านการบริการ 1. คุณลักษณะของพยาบาลที่ดี (Characteristics of a Good Nurse) 2. สมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ (Competency of Nursing Professional) 3. การปฏิบัติการพยาบาลโดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice: EBP) 4. แนวโน้มการปฏิบัติการพยาบาลในประเทศต่างๆ (Trends of Nursing Practice in many Countries) 5. ประเด็นการอภิปราย “คุณภาพพยาบาลไทยกับ ต่างประเทศ” (Thai Nursing Quality VS Nursing Quality)	2 2	บรรยาย power point point วิดีโอ อภิปราย	ผศ.ดร.มณฑนาดี เมธาพัฒนะ

วันที่ เวลา	เนื้อหา	ชม.	กิจกรรม การเรียนการสอน	อาจารย์ผู้สอน
ครั้งที่ 4 วันศุกร์ที่ 19 พค. 2566 9.00-11.00 น. 12.00-14.00 น.	ด้านวิจัย - ความสำคัญของการวิจัยต่อวิชาชีพการพยาบาล - กานำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนาวิชาชีพ - ประเด็นการอภิปราย “นวัตกรรมทางการพยาบาล”	2 2	บรรยาย power point อภิปราย	อ.ดร.อารยา ทิพย์วงศ์
ครั้งที่ 5 วันศุกร์ที่ 26 พค. 2566 9.00-11.00 น. 12.00-14.00 น.	ด้านบริหารการพยาบาล - บทบาทของหัวหน้าตึกในประเทศและต่างประเทศ - บันไดความก้าวหน้า (career pathways) ของพยาบาล วิชาชีพ - ประเด็นการอภิปราย “กลยุทธ์นักบริหารการพยาบาล”	2 2	บรรยาย power point อภิปราย	อ.จันทนา แจ่มเจนเวทย์
นอกเวลาเรียน	เตรียมงานสัมมนา		นศ.พบอาจารย์ที่ปรึกษา ประจำกลุ่ม	ผศ.ดร.ทัศนีย์ (การศึกษา) ผศ.ดร.มณฑนาวดี (ปฏิบัติ) ผศ.กาญจนา (ผู้ประกอบการ) อ.ดร.อารยา (วิจัย-นวัตกรรม) อ.จันทนา (บริหาร)
ครั้งที่ 6 วันศุกร์ที่ 2 มิย.2566 9.00 – 12.00 น.	บทบาทสภาการพยาบาลกับการพัฒนาวิชาชีพพยาบาล	3	บรรยายพิเศษและ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ สภาการพยาบาล	วิทยาการสภาการพยาบาล
ครั้งที่ 7 วันศุกร์ที่ 9 มิย.2566 9.00 – 12.00 น.	พยาบาลกับการประกันคุณภาพที่เป็นเลิศ	3	บรรยายพิเศษ	ศ.ดร.วีณา จีระแพทย์
ครั้งที่ 8: วันศุกร์ที่ 16 มิย..2565 9.00 - 11.30 น.	สัมมนา รวม (นศ.เข้าสัมมนาทั้งชั้นพร้อมกัน) กลุ่มการศึกษา กลุ่มปฏิบัติการพยาบาล กลุ่มวิจัย	2.5	power point VDO clip รูปเล่มรายงาน	ผศ.ดร.ทัศนีย์ ผศ.ดร.มณฑนาวดี ผศ. กาญจนา อ. ดร.อารยา อ.จันทนา
ครั้งที่ 9: 16 มิย. 2566 12.30 - 14.00 น.	กลุ่มบริหารการพยาบาล กลุ่มผู้ประกอบการพยาบาล	1.5	power point VDO clip รูปเล่มรายงาน	ผศ.ดร.ทัศนีย์ ผศ.ดร.มณฑนาวดี ผศ. กาญจนา อ.ดร.อารยา อ.จันทนา

วันที่ เวลา	เนื้อหา	ชม.	กิจกรรม การเรียนการสอน	อาจารย์ผู้สอน
วันจันทร์ที่ 19 มิย. 2566 9.00 – 11.00 น.	สอบข้อสอบอัตนัย/ปรนัย			ผศ. กาญจนาและทีมอาจารย์
11.00 – 12.00 น.	ประเมินผลรายวิชา			

การจัดทำรูปเล่มรายงาน

1. ปกรายงานเสนออาจารย์ พิมพ์ตามรูปแบบรายงานของมหาวิทยาลัยฯ
2. หัวข้อเรื่อง/ประเด็นการสัมมนาตามที่อาจารย์ที่ปรึกษากำหนด
3. เนื้อหาเขียนตามประเด็นการสัมมนา โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบ ยกเหตุผลอธิบายในแง่มุมต่างๆ
4. สังเคราะห์แนวคิด/สร้างสรรค์ความคิดริเริ่มใหม่สู่การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล
5. สรุปสาระสำคัญในประเด็นที่ศึกษา
6. การอ้างอิงและบรรณานุกรม ใช้รูปแบบ APA 6th edition (2010)

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล (ร้อยละ)
๑	สอบข้อสอบอัตนัย	สอบปลายภาค	๔๐
๒	รูปเล่มรายงาน/แผ่นซีดี/บันทึกกระบวนการทำงานกลุ่ม -ส่งงานตรงเวลา (๕) -คุณภาพรายงาน (๑๐) -การอ้างอิง APA 6 th edition (๕)	ส่งก่อนการสัมมนาอย่างน้อย ๓ วัน	๒๐
๓	-อภิปรายในชั้นเรียน -อภิปรายการนำสัมมนารวมและการมีส่วนร่วมในการ		๑๐ ๓๐

	สัมมนา		

๖. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

กาญจนา ศิริเจริญวงศ์.(2553).ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อวิชาชีพการพยาบาล.ใน วิจิตรา กุสุมภ์และคณะ. *ประเด็นและแนวโน้มวิชาชีพการพยาบาล*. (หน้า231-240). กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.

แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่13 (2566-2570). <http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan12.pdf>

วิจิตรา กุสุมภ์ และ กาญจนา ศิริเจริญวงศ์. (2553). ปัจจัยการเมือง การปกครองที่มีผลต่อวิชาชีพการพยาบาล.ใน วิจิตรา กุสุมภ์และคณะ. *ประเด็นและแนวโน้มวิชาชีพการพยาบาล*. (หน้า243-254). กรุงเทพฯ: สหประชาพานิชย์.

อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม. (2553). *การพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล: Professional Nursing Development*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) เชียงใหม่: โรงพิมพ์ช้างเผือก.

Burkhardt, MA. & Nathaniel, AK. ((2020. *Ethics & issues in contemporary nursing: nursing ethics for the 21st century*. St. Louis: Elsevier. .

Huston, CJ. (2014). *Professional Issues in Nursing: Challenges and Opportunities*. (3rd ed). Philadelphia: Wolters Kluwer

Kathleen, M. (2014). *Role development in professional nursing practice*. (3rd ed.) Sudbury: Jones and Bartlett.

Zerwekh, J. & Garneau, AZ. [editors]. (2021). *Nursing today: transitions and Trends*. (10th ed.) St. Louis: Elsevier